

ANALIZA JEDNOZMIENNOWA

podstawowe pojęcia

DZISIAJ

- Krótka retrospekcja – przypomnienie typów zmiennych
- O obliczaniu znanych już wartości:
 - średniej
 - mediany
 - mody
- Ćwiczenia praktyczne, czyli liczenie zadań

PRZYPOMNIJMY

● ZMIENNA CIĄGŁA

- „Zmienna X jest ciągła, jeśli może ona przyjmować każdą dowolną wartość z określonego przedziału liczb rzeczywistych”

● ZMIENNA DYSKRETNA

- Zmienna jest dyskretna „jeżeli może ona przyjmować skończony lub przeliczalny zbiór wartości” (Sambor 1990)

ĆWICZENIE

- ZMIENNA
CIĄGŁA

- ZMIENNA
DYSKRETNA

- płeć
- ilość głosek w wyrazie
- długość dźwięku
- wysokość pierwszego formantu
- ilość zapożyczeń w tekście
- zarobki

ĆWICZENIE

Proszę określić na jakim poziomie mierzone są poniższe zmienne:

- płeć
- ilość głosek w wyrazie
- długość dźwięku
- wysokość pierwszego formantu
- ilość zapożyczeń w tekście
- zarobki
- nacechowanie emocjonalne wyrazu
- wykształcenie
- częstość występowania wyrazu
- kategoria gramatyczna wyrazu
- region pochodzenia
- przynależność tekstu odmiany stylistycznej
- rodzaj użytego chwytu perswazyjnego

ROZWIĄZANIE

NOMINALNA

- płeć
- ilość głosek w wyrazie
- długość dźwięku
- wysokość pierwszego formantu
- kategoria gramatyczna wyrazu
- region pochodzenia
- przynależność tekstu odmiany stylistycznej
- rodzaj użytego chwytu perswazyjnego
- ilość zapożyczeń w tekście
- zarobki
- nacechowanie emocjonalne wyrazu
- wykształcenie
- częstość występowania wyrazu

PORZĄDKOWA

ŚREDNIA

- Dobrze znany wzór:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

- poziom: minimum interwałowy
- w przypadku zmiennych pogrupowanych w przedziały klasowe: bierzemy pod uwagę środek każdego przedziału

MEDIANA

- poziom: minimum porządkowy
- Dla zbioru danych (tabeli liczebnościowej) LUB danych dyskretnych:
 1. Szeregujemy obserwacje od najmniejszej do największej (lub odwrotnie)
 2. Numerujemy uszeregowane obserwacje od 1 do N
 3. Wybieramy medianę:

Przy *nieparzystej* ilości obserwacji:

wartość znajdująca się na miejscu $(N+1)/2$

Przy *parzystej* ilości obserwacji:

średnia z wartości znajdujących się na miejscach $N/2$ i $N/2+1$

MEDIANA

- Dla danych ciągłych znajdujących się w przedziałach klasowych
 1. Obliczamy $N/2$ (w przypadku nieparzystej ilości obserwacji zaokrąglamy w górę)
 2. Szukamy przedziału klasowego, w którym znajduje się wartość z tym numerem.
 3. Znajdujemy dolną granicę przedziału, w którym znajduje się mediana L
 4. Określamy liczebność skumulowaną poniżej przedziału, w którym znajduje się mediana F
 5. Określamy liczebność przedziału, w którym znajduje się mediana f
 6. Określamy długość przedziału klasowego, w którym znajduje się mediana h
 7. Podstawiamy do wzoru:

$$M_n = L + \frac{N/2 - F}{f} * h$$

MODA

- Może być obliczana na każdym poziomie zmiennej
- Dla zbioru danych (tabeli liczebnościowej) LUB danych dyskretnych: wybieramy tę wartość (te wartości), których częstości są najwyższe.
- Dla danych ciągłych znajdujących się w przedziałach klasowych: obliczamy modę wg wzoru:

$$Mo = X_s + \frac{n_s - n_{s-1}}{(n_s - n_{s-1}) + (n_s - n_{s+1})}$$

X_s – dolna granica przedziału klasowego zawierającego wartość modalną

$n_s ; n_{s-1} ; n_{s+1}$ – liczebność klasy zawierającej modalną i klas sąsiadujących

PROJEKT – cz. 2 obliczenia

do końca tygodnia: na stronie ZSL baza danych wraz z opisem zmiennych (poziomy na jakich znajdują się poszczególne zmienne)

- CO NALEŻY ZROBIĆ:
 - dobranie wartości dla zmiennych do poszczególnych wartości liczbowych

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
	zmienna nominalna	zmienna interwałowa	zmienna porządkowa	zmienna ilorazowa	zmienna porządkowa	zmienna ilorazowa	porządkowa	nominalna	porządkowa	ilorazowa	nominalna
1											
2	1	2	1	10	8	83					
3	2	3	2	7	3	68					
4	1	4	3	7	7	86	1	2	2	0,941	1
5	1	1	4	8	4	4	4	3	5	0,708	2
6	2	2	2	9	1	31	2	4	3	0,276	3
7	1	5	3	6	7	36	3	1	2	0,812	4
8	1	4	1	5	1	62	1	1	5	0,175	3
9	2	1	4	11	8	78	4	5	2	0,409	2
10	2	2	2	5	3	78	3	5	2	0,812	1
11	1	5	3	11	3	68	4	3	4	0,409	1
12	1	3	1	14	3	20	3	1	5	0,35	2
13	2	3	4	1	4	10	1	3	4	0,542	4
14	1	2	3	12	2	15	2	3	4	0,37	2

Zmienna w kolumnie A
 – płeć:
 1 – kobieta
 2 - mężczyzna

- prezentacja najważniejszych (z perspektywy problemu badawczego) wyników w postaci wykresów i tabel
- obliczenie odpowiednich miar statystycznych (przynajmniej po dwie każdego typu)
- omówienie i interpretacja tych miar
- obliczenie korelacji dla przynajmniej 3 stawianych hipotez
- interpretacja otrzymanych wyników

PROJEKT – cz. 2 obliczenia

TERMINY:

- Część opisowa – do niedzieli – 10.01.10
- Gotowe projekty: mailem do
- Indywidualne omówienie wraz z wpisem: trzy terminy do wyboru
- wybór terminu: na ostatnich zajęciach